

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 32/2025-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **SPEEDLINES, s.r.o.**, Pri prachárni 20, Košice, IČO 36 608 548, zastúpenej **AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s.r.o.**, Kmeťova 26, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/38/2023 z 30. septembra 2024 a jemu predchádzajúcemu postupu takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 20. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením a postupom všeobecného súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia v spojení s postupom a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Cob/250/2022 zo 7. júna 2023 a postupom a rozsudkom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 26Cb/31/2021 zo 4. októbra 2022. Sťažovateľka navrhuje predmetné rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť Mestskému súdu Bratislava III na ďalšie konanie a rozhodnutie priznať jej trovy konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podanou na okresnom súde domáhala zaplatenia nároku z poisťného plnenia z uzatvoreného havarijného poisťenia motorového vozidla, na ktorom bola spôsobená škoda v dôsledku škodovej udalosti, ktorú si poisťený (obchodná spoločnosť **ORTAS s. r. o.**, ktorá pohľadávku postúpila na sťažovateľku, pozn.) nechal opraviť v autoservise a následne si opravu poškodeného vozidla uplatnil u žalovanej poisťovne, ktorá znížila poisťné plnenie o 897,79 eur z dôvodu opravy vozidla v neautorizovanom servise, ktorý mal účtovať neprimeranú cenu za opravu. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 26Cb/31/2021 zo 4. októbra

2022 žalovanú zaviazal na zaplatenie 175,20 eur s príslušenstvom a na náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky 40 eur, vo zvyšku žalobu zamietol.

3. Na základe odvolania podaného sťažovateľkou krajský súd rozsudkom sp. zn. 3Cob/250/2022 zo 7. júna 2023 potvrdil rozsudok okresného súdu.

4. Sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Najvyšší súd sa podľa názoru sťažovateľky vôbec nevysporiadal s podstatnými a ťažiskovými bodmi jej dovolania týkajúcimi sa jej práva na spravodlivé súdne konanie a s tým spojeného princípu právnej istoty a legitímnych očakávaní, v rámci ktorého namietala, že právne závery konajúcich súdov sú v rozpore s rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ostatných všeobecných súdov v skutkovo a právne identických veciach.

6. Sťažovateľka v dovolaní analyzovala svojvoľné a nezákonné konanie poisťovne, ktorá nesprávne a nezákonne posúdila primeranosť nákladov na opravu vozidla, ktoré bolo založené jedine na skutočnosti, že poistený si pri oprave svojho vozidla vybral neautorizovaný servis. V tejto súvislosti sťažovateľka poukázala na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov (rozhodnutia krajského súdu sp. zn. 3Co/51/2024, sp. zn. 5Cob/148/2024, sp. zn. 5Cob/208/2024, ako aj rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach či viacerých súdov prvej inštancie), ktoré predmetné konanie poisťovne označili ako protiprávne. Najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia o princípe právnej istoty ani nezmienil, obsah dovolania interpretoval svojvoľne, čím sťažovateľke zamedzil prístup k súdnej ochrane.

7. Dovolací súd sa tiež odmietol zaoberať akýmkoľvek výkladom práva Európskej únie, ktoré navyše podradil pod zisťovanie skutkového stavu. Z uvedeného dôvodu je zrejмый jeho nesprávny procesný postup, ktorým bolo porušené základné právo sťažovateľky na spravodlivý súdny proces.

8. Sťažovateľka počas celého súdneho konania apelovala na aplikáciu eurokonformného výkladu právnych predpisov, čo konajúce všeobecné súdy odmietli vykonať. Sťažovateľka poukazovala/poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-32/11, Allianz Hungária Biztosító Zrt. a i. proti Gazdasági Versenyhivatal, v ktorom konštatoval porušovanie čl. 101 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“).

9. Sťažovateľka upozorňuje na nariadenie Komisie EÚ č. 461/2010 z 27. mája 2010 o uplatňovaní čl. 101 ods. 3 ZFEÚ na kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov v sektore motorových vozidiel, ktorého konečným účelom je poskytnúť spotrebiteľom čo najväčšiu výhodu vyplývajúcu práve z podmienok, ktoré sa dosiahnu v dôsledku voľnej hospodárskej súťaže na trhu motorových vozidiel, s ktorým bezprostredne súvisia aj opravárenské služby vykonávané podnikateľskými subjektmi.

10. Sťažovateľka ďalej poukazuje na hlavný cieľ smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II), ktorým je v konečnom dôsledku ochrana spotrebiteľov a ďalších oprávnených osôb, ktoré majú

určité práva z poistnej zmluvy (poistení). Poist'ovňa vykonáva svoju podnikateľskú činnosť na základe tejto prijatej smernice a účelom tejto smernice nie je vykonávať poisťovaciú činnosť takým spôsobom, aby poisťovňa zneužívala svoje dominantné postavenie a určovala ceny tovarov a služieb iným subjektom (neautorizovaným servisom).

11. Všeobecné súdy priamo opomenuli aplikovať príslušné právne predpisy Európskej únie a rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie, na ktoré sťažovateľka počas celého súdneho konania apelovala, čím porušili jej základné právo na spravodlivý súdny proces. V danom prípade šlo o ťažiskový argument sťažovateľky.

12. Sťažovateľka tiež namieta zjavnú vnútornú rozpornosť až protirečivosť odôvodnení rozhodnutí súdov nižších inštancií v otázke (i) ne/preukázania rozsahu vykonaných prác, (ii) ne/preukázania rozsahu a množstva lakovacieho materiálu. Podľa sťažovateľky ide o ústavne neakceptovateľné odôvodnenia rozhodnutia súdov, ktoré porušujú jej právo na spravodlivý súdny proces. Súdy si nemôžu „vybrať“ z konkrétnych dôkazov, ktoré skutočnosti sa im hodia na odôvodnenie ich rozhodnutia a ktoré nie. Ak dovolací súd túto zrejmu vadu prehliadol alebo sa odmietol ňou zaoberať, je zrejmé, že došlo k odmietnutiu spravodlivosti zo strany dovolacieho súdu.

13. Napadnuté rozhodnutia sú podľa názoru sťažovateľky nepreskúmateľné, neobsahujú riadne odôvodnenie rozhodnutia, čím vybočujú z pravidiel upravujúcich súdne konanie.

14. Sťažovateľka poukazovala počas celého súdneho konania na nezákonnosť postupu žalovanej a s tým súvisiacu neplatnosť znenia čl. IX ods. 2 písm. c) všeobecných poisťných podmienok a s ňou súvisiacu aplikáciu právnych aktov Európskej únie. Odvolací súd sa len v jednom bode svojho odôvodnenia rozhodnutia venoval platnosti tohto ustanovenia, pričom *ad absurdum* uviedol, že poisťovňa rozlišuje autoservisy len na zmluvné a nezmluvné, čo je absolútne v rozpore so znením čl. IX ods. 2 zmluvných dojednaní, keďže poisťovňa rozdeľuje autoservisy na autorizované zmluvné a neautorizované nezmluvné. Dovolací súd sa týmto podstatným a elementárnym pochybením odmietol akokoľvek zaoberať.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľky.

16. Ústavný súd, opierajúc sa o § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu, ústavnú sťažnosť sťažovateľky preskúmal z hľadiska ústavnej udržateľnosti postupu a rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní, keďže postup súdov nižšej inštancie, resp. ich rozhodnutia sťažovateľka namietala len „v spojení“ s postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu. Ústavný súd konštatuje, že v sťažnosti sťažovateľka ani netvrdí, že existujú námietky, ktoré vo vzťahu k rozhodnutiam a postupu súdov nižšej inštancie nemohla uplatniť v podanom dovolaní, čo by viedlo ústavný súd k odmietnutiu jej ústavnej sťažnosti v tejto časti pre nedostatok jeho právomoci.

17. Ústavný súd uvádza, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy,

ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (podobne aj IV. ÚS 43/04).

18. Ústavný súd k vzťahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

19. V nadväznosti na uvedené východiská ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

20. Ústavný súd teda pristúpil k preskúmaniu zlučiteľnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľky s ústavou a dohovorom, prihliadajúc na skutočnosť, že sťažovateľka uplatnila dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, namietajúc arbitrárny, nesprávny procesný postup krajského súdu spočívajúci v rozporuplnosti a protirečivosti odôvodnenia jeho rozhodnutia, ako aj v nedostatočnom odôvodnení, ktoré nereflektovalo podstatnú argumentáciu sťažovateľky. Sťažovateľka tiež označila za svojvoľný procesný postup krajského súdu pri hodnotení dôkazov.

21. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd sa s dovolacími námietkami sťažovateľky meritórne vysporiadal. Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie a napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zodpovedajú zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdnych rozhodnutí. Dovolací súd nezistil žiadnu vadu zmätočnosti, ktorá by znamenala porušenie práva sťažovateľky na spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy. Najvyšší súd sa zaoberal namietanou neodôvodnenosťou rozsudku krajského súdu v spojení s rozhodnutím okresného súdu, rekapitulujúc priebeh konania na súde prvej inštancie a poukazujúc na konkrétne dôkazy (chýbajúca kalkulácia ako príloha k faktúre vystavenej autoservisom) a z nich vyplývajúce závery (neunesenie dôkazného bremena sťažovateľkou), ktoré viedli okresný súd k čiastočnému zamietnutiu žaloby sťažovateľky (bod 32 namietaného rozhodnutia). Tiež konštatoval, že okresný súd sa vyjadril k súladnosti všeobecných poisťných podmienok žalovanej s Občianskym zákonníkom, ako aj sťažovateľkou tvrdenému obmedzovaniu hospodárskej súťaže v dôsledku rozlišovania medzi autorizovanými a neautorizovanými a zmluvnými a nezmluvnými autoservismi.

22. V ďalšom sa dovolací súd zaoberal rozsudkom krajského súdu, ktorý sa s odôvodnením rozsudku okresného súdu stotožnil, a na zdôraznenie jeho správnosti sa vyjadril ku konkrétnym odvolacím námietkam sťažovateľky (body 33 až 35 namietaného rozhodnutia). Najvyšší súd zaujal názor aj k námietke nedostatkov v procese dokazovania (body 36 až 42 namietaného uznesenia), poukazujúc na konkrétne dôkazy a ich posúdenie súdmi nižšej inštancie za súčasného zdôraznenia zásady koncentrácie konania správne aplikovanej odvolacím súdom. Podľa záverov dovolacieho súdu na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej

a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania, v ktorom najvyšší súd nezistil žiadne pochybenia.

23. Správnosť právnych záverov, ku ktorým krajský súd dospel, nie je preto relevantná pri posudzovaní podmienok na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnosťnej vady. Prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá, môže byť subsumované pod dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP, ktorý sťažovateľka neuplatnila a ani uplatniť nemohla pre jeho neprípustnosť z dôvodu „majetkového cenzu“ zakotveného v § 422 CSP (bod 43 namietaného uznesenia). Uvedené však neznamená, že ústavný súd z uvedeného dôvodu vykoná prieskum právnych názorov súdov nižšej inštancie, a tým na seba prevezme úlohu súdu vyššej inštancie v systéme všeobecného súdnictva, ktorá prislúcha výlučne najvyššiemu súdu (m. m. IV. ÚS 303/2023).

24. Na margo sťažovateľkou namietaného tvrdenia, že rozlišovanie autoservisov je v rozpore s čl. 101 ZFEÚ, ústavný súd konštatuje, že uvedené súvisí s právnym posúdením skutkových okolností danej právnej veci, ku ktorému dovolací súd nepristúpil. Odvolací súd sa k predmetnej námietke vyjadril konštatovaním, že označovanie autoservisov na zmluvné a nezmluvné považuje za súladné s čl. 101 ods. 3 ZFEÚ a reflektujúce princíp zmluvnej voľnosti (bod 8 rozsudku krajského súdu).

25. Čo sa týka námietky, že najvyšší súd sa nevysporiadal s judikatúrou súdov nižšej inštancie vo vzťahu k posúdeniu primeranosti nákladov na opravu motorového vozidla v závislosti od charakteru autoservisu, ktorý opravu po škodovej udalosti vykonal, ústavný súd konštatuje, že rozhodnutia nižších súdnych inštancií nie sú pre dovolací súd záväzné (k namietanej aplikácii čl. 2 ods. 3, ktorý nadväzuje na čl. 2 ods. 2 CSP). Sťažovateľka v uvedenej súvislosti neargumentuje žiadnym rozhodnutím dovolacieho súdu.

26. Vzhľadom na argumentačnú dovolaciu líniu boli všetky podstatné okolnosti tvrdené sťažovateľkou posúdené najvyšším súdom komplexne a správne, a preto nemohli privediť iný záver dovolacieho súdu ako odmietnutie dovolania. Z relevantných častí napadnutého rozhodnutia vyplýva, že jeho odôvodnenie nenesie znaky arbitrárnosti ani extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Ústavný súd za týchto okolností nemá ústavne relevantný dôvod, aby prehodnocoval právne závery uvedené v napadnutom rozhodnutí najvyššieho súdu a tieto následne podroboval ústavnoprávnej korekcii. To je pre ústavný súd rozhodujúce a tomu zodpovedá aj záver najvyššieho súdu o nutnosti odmietnutia dovolania sťažovateľky.

27. Na doplnenie ústavný súd konštatuje, že § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa k všetkým

vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegatio iustitiae* [odmietnutia spravodlivosti (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017)].

28. Ústavný súd po komplexnom posúdení napadnutého uznesenia dospel k záveru o jeho ústavnej akceptovateľnosti, vychádzajúc zo skutočnosti, že najvyšší súd sa mimoriadnym opravným prostriedkom sťažovateľky dostatočne zaoberal, čím poskytol ochranu označeným právam, čo je pre ústavný súd pri posudzovaní napadnutého rozhodnutia podstatné. Vzhľadom na závery krajského súdu a obsah dovolania ústavný súd nezistil v napadnutom rozhodnutí najvyššieho súdu nedostatočné odôvodnenie a spôsob, akým sa najvyšší súd vysporiadal s námietkami sťažovateľky spochybňujúcimi procesný postup odvolacieho súdu a skutkové zistenia vyplývajúce z vykonaného dokazovania, považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľný. Z materiálneho hľadiska dostala sťažovateľka odpovede na všetky podstatné dovolacie námietky. Pokiaľ sťažovateľka v sťažnosti poukazuje na konkrétne protirečivé skutkové zistenia, ku ktorým dospeli okresný súd a krajský súd pri zisťovaní rozsahu vykonaných prác a rozsahu a množstva lakovacieho materiálu, uvedenú námietku v dovolaní neuplatnila.

29. Sťažnostná argumentácia sťažovateľky má charakter polemiky na úrovni zákona a skutkových zistení bez reflexie okolnosti, že ústavný súd nie je odvolacím ani dovolacím súdom a na žiadnom článku inštančnej postupnosti nenahrádza všeobecné súdy, nerieši teda „kauzu“, ale posudzuje „len“ ústavnú udržateľnosť ich rozhodnutí, ktorá sa odvíja od ústavnoprávne relevantného odôvodnenia (námietok) ústavnej sťažnosti.

30. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

31. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu